

Міністерство освіти і науки України
Національний університет біоресурсів і природокористування України
Ніжинський агротехнічний інститут

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор інституту

В.С. Лукач

«9» 04 2019 р.

**ПРОГРАМА ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
З ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ**
для вступників на освітньо-професійну програму підготовки
фахівців освітнього ступеня «Магістр»
за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування»

Розглянуто і схвалено на засіданні
кафедри обліку і оподаткування
протокол №10 від 19.03.2019 р.

ЗМІСТ

Модуль 1. ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ

- 1.1. Загальні засади економічного розвитку
- 1.2. Товарне виробництво, гроші і витрати виробництва
- 1.3. Загальні засади ринку. Суб'єкти ринкової економіки
- 1.4. Економічне зростання і соціально-економічний прогрес
- 1.5. Формування і розвиток сучасних соціально-економічних систем
- 1.6. Світове господарство і міжнародні економічні відносини

Модуль 2. МІКРОЕКОНОМІКА

- 2.1. Предмет, методи та методологія мікроекономіки
- 2.2. Ринковий механізм збалансування попиту та пропозиції. Еластичність попиту та пропозиції
- 2.3. Теорія граничної корисності та поведінки споживача
- 2.4. Теорія виробництва і витрат
- 2.5. Стратегія поведінки фірми на ринку досконалої конкуренції
- 2.6. Особливості поведінки фірми на ринку чистої монополії

Модуль 3. МАКРОЕКОНОМІКА

- 3.1. Макроекономіка як наука
- 3.2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків
- 3.3. Сукупний попит та сукупна пропозиція
- 3.4. Дохід, споживання, заощадження та інвестиції
- 3.5. Національний ринок та його рівновага
- 3.6. Макроекономічна нестабільність: циклічність економічного розвитку
- 3.7. Інфляція та безробіття як фактори порушення макроекономічної рівноваги

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ, УМІНЬ І НАВИЧОК АБІТУРІЄНТІВ
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ЗМІСТ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ У РОЗРІЗІ ДИСЦИПЛІН

Модуль 1. Економічна теорія

1.1. Загальні засади економічного розвитку

Фактори виробництва та їх взаємодія. Суспільне виробництво. Праця і робочий день. Продукт виробництва. Виробничий потенціал і межа виробничих можливостей. Проблеми економічного вибору. Обмеженість ресурсів. Закон зростаючих вмічених витрат.

Потреби: суть і значення у суспільному виробництві. Економічні потреби, їх сутність і структура. Безмежність потреб. Види потреб. Задоволення потреб як функція виробництва. Закон зростання потреб та механізм його дії. Корисність. Гранична корисність.

Економічні інтереси, їх сутність і функції. Система економічних інтересів. Єдність і суперечності в системі інтересів. Діалектика взаємозв'язку економічних потреб та інтересів. Роль економічних інтересів у розвитку суспільного виробництва.

Економічна система суспільства. Сутність економічної системи та її основні структурні елементи. Продуктивні сили суспільства. Структура продуктивних сил. Етапи розвитку продуктивних сил. Продуктивність праці. Вищий критерій розвитку продуктивних сил. Продуктивні сили як матеріальна основа економічної системи.

Сутність економічних відносин та їх пофазна структура. Економічні відносини та їх суб'єкти. Складові елементи економічних відносин. Соціально-економічні відносини. Організаційно-економічні відносини. Техніко-економічні відносини. Економічні відносини і спосіб виробництва. Економічні відносини як суспільна форма розвитку продуктивних сил.

Власність: сутність, функції. Економічний зміст власності, форми та історичні види. Юридична форма власності, «пучки прав». Власність як соціальна форма поєднання чинників виробництва. Трансформація відносин власності в постсоціалістичних країнах.

1.2. Товарне виробництво, гроші і витрати виробництва

Товарна форма організації суспільного виробництва. Товар та його властивості. Суперечності товару. Вартість і ціна: альтернативні теорії. Гроші. Сутність і функції грошей. Закони грошового обігу. Роль грошей у суспільному відтворенні.

Витрати виробництва. Сутність витрат виробництва та їх види. Альтернативні витрати. Економічні витрати. Бухгалтерські витрати (собівартість). Постійні і змінні витрати. Валові, середні і граничні витрати. Закон спадної віддачі.

Прибуток як економічна категорія. Сутність прибутку. Бухгалтерський та економічний прибуток. Нормальний прибуток. Норми прибутку. Норма прибутку та способи її підвищення. Теорії прибутку.

1.3. Загальні засади ринку. Суб'єкти ринкової економіки

Ринок і його сутність. Ринкові відносини, їх суб'єкти і об'єкти. Сутність ринку. Попит і закон попиту. Пропонування і закон пропонування. Функції ринку. Рівноважна ціна. Еластичність попиту і пропонування. Валовий дохід підприємства.

Конкуренція і моделі ринків. Сутність конкуренції. Основні функції конкуренції. Форми конкуренції та моделі ринків. Характеристика моделей ринку.

Капітал підприємства і його кругообіг. Капітал підприємства та умови його існування як категорії. Кругообіг капіталу підприємства та його стадії. Оборот капіталу підприємства. Умови перетворення грошей у капітал. Первісне нагромадження капіталу: суть, методи та особливості здійснення в Україні.

Трудові відносини: сутність і структура. Капітал і праця. Наймана праця. Особливості робочої сили як товару. Вартість робочої сили: дискусійний аспект. Чинники, що визначають вартість робочої сили. Заробітна плата: сутність, форми, системи. Продукт праці і заробітна плата.

Держава та її економічні функції. Необхідність та економічні засади державного втручання в економіку. Поняття економічних функцій держави. Внутрішні і зовнішні функції. Специфічні функції держави перехідного періоду.

1.4. Економічне зростання і соціально-економічний прогрес

Сутність і види економічного відтворення. Розширене відтворення та його типи. Суспільний продукт і його форми. Методи обчислення суспільного продукту. Системи національних рахунків. Валовий національний продукт.

Розподільні відносини. Сутність, місце та роль розподілу в процесі відтворення. Розподіл національного доходу та його критерії. Необхідність і методи перерозподілу національного доходу. Роль держави в перерозподілі доходів суспільства. Перерозподіл і соціальний захист окремих верств населення.

Зайнятість і відтворення робочої сили. Зайнятість: сутність і форми. Повна і неповна зайнятість. Безробіття. Фактори та показники розширеного відтворення робочої сили.

1.5. Формування і розвиток сучасних соціально-економічних систем

Закономірності та етапи розвитку капіталістичної економіки. Економічна система капіталізму вільної конкуренції: сутність і основні ознаки. Об'єктивні основи та шляхи виникнення капіталізму. Ознаки вільної

конкуренції та вільного підприємництва. Наймана праця та оплата праці. Економічна рента.

Сутність монополістичного капіталізму. Закономірності виникнення монополій. Концентрація і централізація капіталу. Монополія. Форми монополій. Фінансово-монополістичний капітал. Фінансові групи і фінансова олігархія.

Змішана економіка. Сутність і ознаки змішаної економіки. Умови і причини виникнення змішаної економіки. Національні особливості змішаної економіки. Механізм функціонування змішаної економіки. Монополії та олігополії в умовах сучасної змішаної економіки.

Економічна система соціалізму. Сутність економічної системи соціалізму. Об'єктивні і суб'єктивні умови функціонування моделі «одержавленого соціалізму». Планомірна організація суспільного виробництва. Ринок в одержавленій економіці. Криза світової системи соціалізму.

Закономірності та особливості розвитку перехідних економік. Сутність, структура та моделі перехідної економіки. Риси перехідної економіки. Зміст соціально-економічних перетворень у постсоціалістичних країнах. Характер змін у відносинах власності в перехідній економіці України.

1.6. Світове господарство і міжнародні економічні відносини

Світове господарство, його суть і структура. Класифікація груп країн світового господарства. Міжнародний поділ праці і спеціалізація. Міжнародна економічна інтеграція як вищий рівень інтернаціоналізації. Форми міжнародних економічних відносин. Світогосподарські зв'язки. Розвиток міжнародних економічних відносин. Сучасний характер міждержавних економічних зв'язків.

Модуль 2. Мікроекономіка

2.1. Предмет, методи та методологія мікроекономіки

Предмет, об'єкти та суб'єкти дослідження мікроекономічної теорії. Етапи еволюційного розвитку мікроекономічного аналізу. Методологія мікроекономічного аналізу. Моделювання: сутність, види. Основні поняття та інструментарій мікроекономічного аналізу. Проблема обмеженості ресурсів та необхідність вибору. Альтернативна вартість економічного блага. Модель кругообігу ресурсів, продуктів і доходів.

2.2. Ринковий механізм збалансування попиту та пропозиції. Еластичність попиту та пропозиції

Попит, закон попиту, його графічна інтерпретація. Парадокси закону попиту. Нецінові фактори ринкового попиту. Пропозиція, закон пропозицій, його аргументація. Зіми у пропозиції та її величині.

Рівновага попиту і пропозиції на ринку. Відхилення від рівноважної ціни та дисбаланс ринку. Поняття про надлишок споживача та виробника. Вплив

на рівновагу змін у попиті та пропозиції. Вплив держави на ринкову рівновагу. Концепція еластичності. Види еластичності. Еластичність попиту за власною ціною блага та способи її обчислення. Еластичність попиту за ціною взаємодоповнюючих та взаємозамінних благ (перехресна еластичність). Еластичність за доходом споживача. Еластичність пропозиції.

2.3. Теорія граничної корисності та поведінки споживача

Кардиналістська (кількісна) концепція аналізу поведінки споживача, корисності і попиту. Процес споживання та динаміка зміни сукупної та граничної корисності. Ординалістська (порядкова) концепція поведінки споживача. Криві індивідуальності. Гранична норма заміщення. Бюджетні обмеження і можливості споживача. Рівновага споживача: економічна, алгебраїчна та графічна інтерпретація. Вибір оптимального споживання. Методи знаходження точки рівноваги. Зміна споживання при зміні доходу. Крива «дохід-споживання». Функція попиту від доходу: крива Енгеля. Реакція споживача на зміну цін товарів. Крива «ціна-споживання». Виведення кривої індивідуального попиту. Окремі випадки побудови цих кривих для взаємозамінних та взаємодоповнюючих благ.

2.4. Теорія виробництва і витрат

Основи теорії виробництва. Підприємство як ринково-виробнича система. Мотивація поведінки підприємства (фірми). Виробництво у короткостроковому періоді. Сукупний, середній та граничний продукт у короткостроковому періоді: означення, графічний аналіз взаємного розміщення кривих. Виробнича функція з двома змінними факторами. Віддача від масштабу у довгостроковому періоді. Особливості оцінки витрат виробництва в ринковій економіці. Концепція витрат втрачених можливостей. Вимірювання прибутку: економічна та бухгалтерська концепції. «Нормальний прибуток» як елемент витрат. Витрати виробництва у короткостроковому періоді. Точки мінімуму витрат та їх взаємне розташування. Динаміка довгострокових витрат. Взаємозв'язок витрат у короткостроковому та довгостроковому періодах. Рівновага виробника: графічна, алгебраїчна та економічна інтерпретації. Поняття ізокошти: означення, побудова, властивості. Умови максимізації прибутку. Оптимальний план виробництва згідно з правилом випуску і правилом витрат. Ізопрофіта. Концепція мінімально ефективного розміру підприємства.

2.5. Стратегія поведінки фірми на ринку досконалої конкуренції

Ознаки та умови ринку досконалої конкуренції. Досконало конкурентна фірма та умови її функціонування. Особливості кривої попиту на продукцію конкурентної фірми та крива ринкового попиту. Конкурентна стратегія фірми у короткостроковому періоді. Графічний аналіз впливу ринкової ціни на

взаємне розташування кривих сукупних витрат, сукупного доходу та прибутку досконало конкурентної фірми. Дослідження умов прибутковості та збитковості фірми в умовах динамічності ринкової кон'юнктури. Короткострокова рівновага фірми і галузі.

2.6. Особливості поведінки фірми на ринку чистої монополії

Модель чистої монополії та її характеристика. Причини виникнення та різновиди монополій в економічній системі. Ціноутворення та умова максимізації прибутку на монопольному ринку. Точка Курно. Монополія у довгостроковому періоді. Монополія і монопольна влада. Джерела монопольної влади. Показники виміру монопольної влади. Цінова дискримінація першого, другого та третього ступенів. Переваги та недоліки застосування цінової дискримінації монополістом. Економічні наслідки діяльності монополій: переваги та недоліки. Соціальна ціна монополії.

Модуль 3. Макроекономіка

3.1. Макроекономіка як наука

Макроекономіка як явище і як сфера знань (наука).

Рівні економічної системи, їх взаємозв'язок. Предмет макроекономіки. Об'єкт макроекономічного дослідження. Суб'єкти макроекономіки. Завдання макроекономічної теорії. Макроекономічні цілі. Позитивна та нормативна макроекономіка. Етапи макроекономічного аналізу. Функції макроекономіки.

Місце макроекономіки в системі наук. Зв'язок макроекономічних досліджень з основними економічними теоріями, економічною політикою держави, мікроекономікою, економіко-математичним моделюванням та іншими науками.

Методологія макроекономіки. Методи макроекономічних досліджень. Загальнонаукові методи макроекономічних досліджень. Логічний та діалектичний методи. Єдність абстрактного та конкретного, аналізу та синтезу, індукції та дедукції, кількісного та якісного, логічного та історичного.

Специфічні методи макроекономічних досліджень. Агрегування. Макроекономічне моделювання. Класифікація макроекономічних моделей. Екзогенні та ендогенні параметри.

3.2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків

Система національних рахунків (СНР) як методологія національного рахівництва. Суть СНР та її значення для макроекономічного аналізу. Порівняльний аналіз Балансу народного господарства (БНГ) та системи національних рахунків (СНР).

Теоретичні основи СНР. Класифікація видів економічної діяльності. Етапи розвитку СНР та їх здобутки. Принципи побудови СНР – 93. Стан та проблеми запровадження СНР – 93 в Україні.

Основні поняття та макроекономічні показники у СНР - 93. Валовий випуск. Валовий внутрішній продукт (ВВП, або GDP). Методи виміру ВВП: виробничий (продуктивний); за потоком видатків (кінцевого використання) та за потоком доходів (розподільчий).

Макроекономічний зміст похідних від ВВП показників: валового національного доходу (ВНД, або GNI), валового національного наявного доходу (ВННД, або GNDI), чистого національного доходу (ЧНД, або NNI).

Номінальні та реальні макроекономічні показники. Номінальний та реальний ВВП. Індекси цін та дефлятор ВВП. Методи коригування макроекономічних показників: інфлювання та дефлювання. Фактичний та потенційний обсяг національного виробництва.

Чистий економічний добробут (ЧЕД). Нові макроекономічні показники: індекс людського розвитку, індекс економічної свободи, рівень глобалізації, рівень тінізації.

3.3. Сукупний попит та сукупна пропозиція

Макроекономічний зміст сукупного попиту (AD). Структура сукупного попиту: споживчий попит домогосподарств (C), інвестиційний попит національного підприємницького сектора (I), попит держави (G) та попит закордону (NE).

Крива сукупного попиту. Цінові та нецінові чинники, що впливають на сукупний попит. Рух по кривій AD та зрушення кривої AD. Ефекти сукупного попиту.

Макроекономічний зміст сукупної пропозиції (AS). Крива AS у короткостроковому та довгостроковому періодах. Кейнсіанський, проміжний та класичний відрізки кривої сукупної пропозиції.

Цінові та нецінові чинники, що впливають на сукупну пропозицію. Рух по кривій AS та зрушення кривої AS.

Рівновага сукупного попиту (AD) та сукупної пропозиції (AS). Модель AD - AS. Ефект храповика.

3.4. Дохід, споживання, заощадження та інвестиції

Загальна характеристика споживання (C) та заощадження (S). Дохід після оподаткування. Споживання як функція доходу після сплати податків. Фактори, що визначають рівень споживання та заощадження. Заощадження як функція доходу після оподаткування.

Автономне споживання (C_0) та чинники, що його визначають. Середня схильність до споживання (APC або \hat{c}) та середня схильність до заощадження (APS або \hat{s}). Гранична схильність до споживання (MPC або c') та гранична

схильність до заощаджень (MPS або s'). Графіки функцій споживання та заощадження.

Кейнсіанська функція споживання. Основний психологічний закон Кейнса. Теорія споживання Ірвінга Фішера. Теорія споживання С.Кузнеця.

Гіпотеза життєвого циклу Франко Модільяні. Гіпотеза постійного (перманентного) доходу Мілтона Фрідмена.

Заощадження та його функції. Фактори, що визначають рівень заощаджень. Середня схильність до заощадження. Гранична схильність до заощаджень. Функція заощадження. Графік заощадження.

Економічний зміст та види інвестицій. Інвестиції фірм в основний капітал. Інвестиції у створення запасів. Інвестиції у житловий фонд. Валові інвестиції. Чисті інвестиції. Амортизація. Графік інвестицій. Взаємозв'язок між інвестиціями та заощадженнями.

Автономні інвестиції: суб'єкти, джерела, мета. Кейнсіанська теорія автономних інвестицій. Гранична ефективність капіталу. Неокласична теорія автономних інвестицій.

Мультиплікатор інвестицій: сутність та методи виміру. Простий та ускладнений мультиплікатори інвестицій. Розрив ВВП: рецесійний та інфляційний.

Індукційовані інвестиції: суб'єкти, джерела, мета. Модель акселератора. Коефіцієнт акселерації.

Модель взаємодії мультиплікатора – акселератора.

3.5. Національний ринок та його рівновага

Національний ринок, його зміст, структура, об'єкти, суб'єкти.

Загальна економічна рівновага

. Модель IS (“інвестиції – заощадження”) – модель рівноваги на ринку благ у короткостроковому періоді.

Ринок грошей : зміст, об'єкти, суб'єкти, структура. Зміст, структура та вимір грошової маси. Ліквідність грошових засобів. Грошові агрегати. Власне гроші та майже гроші.

Грошова маса та грошова база. Банківські резерви та їх структура. Грошовий мультиплікатор: простий та ускладнений. Коефіцієнт депонування. Коефіцієнт резервування.

Пропозиція грошей трьома суб'єктами: Центральним банком, комерційними банками та небанківським сектором.

Модель створення банками нових грошей.

Кейнсіанська модель попиту на гроші (теорія переваг ліквідності).

Рівновага грошового ринку: короткострокова та довгострокова. Модель LM (“ліквідність - гроші”) Дж.Хансена. Взаємодія грошового ринку з ринком благ - модель Дж.Хікса IS–LM

Національний ринок праці. Об'єкти та суб'єкти ринку праці.

Інституціональне та неінституціональне населення. Економічно активне населення. Працездатне населення в працездатному віці. Економічно неактивне населення (поза робочою силою). Зайнятість і безробіття як макроекономічні явища. Форми зайнятості. Рівень зайнятості. Функції безробіття. Рівень безробіття.

Рівновага ринку праці – повна зайнятість. Нерівновага на ринку праці – неповна або надлишкова зайнятість. Попит на працю (L^D) та фактори, що на нього впливають. Ціна попиту на працю. Пропозиція праці (L^S) та чинники, що її визначають. Ціна пропозиції праці.

Умови рівноваги на ринку робочої сили ($L^D=L^S$). Неокласична та кейнсіанська теорії відновлення рівноваги на ринку праці.

Модель Хікса – Хансена – модель рівноваги ринків товарів, грошей та праці.

3.6. Макроекономічна нестабільність: циклічність економічного розвитку

Макроекономічна нестабільність: зміст, фактори, форми прояву та суперечності. Класифікація циклічних коливань.

Класичний діловий (промисловий) цикл та характеристика його фаз: кризи, депресії, пожвавлення та підйому. Тренд. Графічне зображення класичного ділового циклу. Рецесія.

Види циклів. Короткі цикли Дж. Кітчина. Середні цикли К. Жугляра. Будівельні цикли С. Кузнеця. Довгі цикли М. Кондратьєва. Теорії причин виникнення циклів. Нециклічні коливання економіки.

Причини трансформації класичного ділового циклу в сучасні економічні коливання. Графічне зображення сучасних економічних коливань.

Нециклічні коливання. Структурні кризи: види та особливості. Системна криза.

Моделі економічних коливань. Кейнсіанські моделі економічних коливань: модель Самуельсона – Хікса (мультиплікатора – акселератора), модель Калдора. Неокласичні моделі економічних коливань: модель реального економічного циклу, стохастична модель циклу.

Державне антициклічне регулювання.

3.7. Інфляція та безробіття як фактори порушення макроекономічної рівноваги

Інфляція, її суть та причини виникнення. Вимірювання інфляції. Індeksi та темп інфляції. Види інфляції. Інфляція попиту. Інфляція витрат (пропозиції). Передбачувана та непередбачувана інфляція. Природний рівень інфляції. Помірна, галопуюча та гіперінфляція. Дефляція. Стагнація. Стагфляція.

Соціально-економічні наслідки передбачуваної та непередбачуваної інфляції. Ефект Фішера. Ефект Олівера-Танзі. Інфляційний податок.

Монетаристське пояснення причин інфляції. Кейнсіанський погляд на інфляцію.

Безробіття як фактор макроекономічної нестабільності. Типи (форми) безробіття. Природний рівень безробіття. Приховане безробіття та прихована зайнятість.

Теорії безробіття: класична, кейнсіанська, концепція природного безробіття М.Фрідмана.

Соціально-економічні наслідки безробіття. Закон А.Оукена.

Зв'язок інфляції та безробіття. Крива А.Філіпса.

Антиінфляційна політика держави. Заходи держави, спрямовані на обмеження безробіття.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Беляєв О. О., Бебело А. С. Політична економія: Навч. посіб.—К.: КНЕУ, 2001.
2. Задорожна Н. В. Мікроекономічна теорія виробництва і витрат: Навч. посіб. — К.: КНЕУ, 2003. — 219 с.
3. Історія економічних учень: Підручник / Л. Я. Корнійчук, Н. О. Татаренко, А. М. Поручник та ін.; За ред. Л. Я. Корнійчук, Н. О. Татаренко. — К.: КНЕУ, 2001.
4. Корнійчук Л. Я. Історія економічної думки України: Навч. посіб. — К.: КНЕУ, 2004. — 431 с.
5. Історія економіки та економічної думки: Навч.-метод. посіб. для самост. вивчен. дисц. / Степаненко С.В., Феценко В.М., Анто-нюк С.Н., Тимочко Н.О. та ін. — К.: КНЕУ, 2008. — 248 с.
6. Історія економіки та економічної думки: Навч. посіб. / Степаненко С.В., Феценко В.М., Анто-нюк С.Н., Тимочко Н.О. та ін. / За ред. С. В. Степаненка — К.: КНЕУ, 2008.
7. Макконнелл К. Р., Брю С. Л. Аналітична економія. Принципи, проблеми і політика. — Ч. 2. Мікроекономіка: Пер. з англ. — Львів: Просвіта, 1999. — 650 с.
8. Макконнелл К. Р., Брю С. Л. Макроекономіка. — Львів: Просвіта, 1997.
9. Маньків Т. Макроекономіка. — К.: Основи, 2000.
11. Мікроекономіка і макроекономіка / Під ред. С. Будаговської.— К.: Основи, 1996
12. Мікроекономіка: підручник / Наливайко А. П., Азьмук Л. А., Банщіков П. Г та ін. / За наук. ред. А. П. Наливайка. — К.: КНЕУ, 2011. — 446 с.
13. Наливайко А. П., Євдокимова Н. М., Задорожна Н. В. Мікроекономіка: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. / За заг. ред. А. П. Наливайка. — К.: КНЕУ, 1999. — 208 с.
14. Наливайко А. П. Теорія стратегії підприємства. Сучасний стан та напрямки розвитку: Монографія. — К.: КНЕУ, 2001. — 227 с.

15. Основи економічної науки: курс лекцій / В. С. Савчук, О. О. Беляєв, К. Т. Кривенко, та ін. / За заг. ред. В. С. Савчука — К.: КНЕУ, 2011. — 442 с.
16. Політична економія: Навч. посіб./ К. Т. Кривенко, О. О. Беляєв, В. С. Савчук та ін. — К.: КНЕУ, 2001.
17. Політична економія: Навч. посіб. для самот. вивч. дисц. / За ред. К. Т. Кривенка. — К.: КНЕУ, 2003.
18. Пухтаєвич Г. О. Аналіз національної економіки: Навч.- метод. посіб. для самот. вивч. дисц. — К.: КНЕУ, 2003.
19. Савченко А. Г. Макроекономіка. Навч.-метод. посіб. для самот. вивч. дисц. — К.: КНЕУ, 1999.
20. Фандель Г. Теорія виробництва і витрат / Пер. з нім. — К.: ТАКСОН, 2000. — 520 с.
21. Юхименко П. І., Леоненко П. М. Історія економічних учень: Навч. посіб. для студ. вузів. — К.: Знання-Прес, 2000.
22. Ядгаров Я. С. История экономических учений: Учеб. для студ. вузов. — М.: ИНФРА-М, 2000.